

Photo: Kari Palsila

MUISTOJA KALLAVEDEN RANNOILTA

Marja-Leena ja Kari Kaukonen olivat ystävällisesti kutsuneet sukuseuran kesätapaamiseen 18.6.2005 Kallaveden rannalle Kuopion Hirvilahden kylään Rantapihan tilalle. Juhla vietettiin tilan pihapiirissä ja rantasaunan liepeillä, aurinko paistoi ja sadepilvet kiersivät kauempana. Kesätapaamisessa oli noin neljäkymmentä osallistujaa eri puolilta Suomea.

Marja-Leena Kaukonen (os Janhonen, sukukirjassa perhe 347) toivotti vieraat tervetulleiksi, jonka jälkeen esittelimme itsemme ja linkityksemme sukuun. Isäntäväen kutsusta siirryimme rantasaunalle, jonka lähellä olevasta isosta muuripadasta tulvi herkullisia tuoksujia. Rantakala oli tehty muikuista, voista ja päälle vielä ruisleivästä viipale, olipa hyvää. Ruokailun lomassa Ulla Käppi viihdytti ruokailijoita huuliharpun sävelin. Toki ennätimme ihailia Kallaveden mahtavia maisemiakin ja nuorimmat osallistujat kävivät uimassakin.

Pihapiiriin palattuamme tilan isäntä Kari Kaukonen kertoi Hirvilahden kylän ja Rantapihan tilan historiaa. Rantapihan tila on ollut saman suvun nimissä vuodesta 1696 lähtien. Suurimmillaan tilan viljelyala oli ollut 120 hehtaaria.

Tilaisuus jatkui musiikilla, kun tilan emäntä ja tytär Ulla Savolainen esittivät ensin duettona laulun ja Ulla jatkoi yksinlaululla. Musiikki jatkui Ulla Käpin lauluesityksellä, minkä jälkeen Sinikka Koskinen kertoi kirjoittamisharrastuksestaan, jonka tuloksena on jo yksi julkaistu kirja.

Sitten kuultiin varsin mielenkiintoinen

kuorolaulu, jonka esittämiseen osallistuivat Marja-Leenan isän Heimo Janhosen lapset ja miniät. Huumoripitoisen laulun sanat olivat Heimon pojan, Maurin, käsialaa ja ensiesitys oli ollut Heimon 80-vuotisjuhlilla. Laulu kertoi Heimon elämänvaiheista varsin lystikkäällä tavalla.

Kahvin jälkeen siirryttiin Tyynelän marjatilalle, jossa Heimo Janhonen perheineen on asunut. Nyt tilan

Kari Kaukosen historiakatsaus

hoidosta vastaavat Heimon lapset. Osa vieraista kävi vielä paikallisessa kotiseutumuseossa.

Lämmin kiitos isäntävälle todella antoisasta kesäpäivästä. Saimme sekä hengen että ruumiin ravintoa. Pystyitte luomaan välittömän tunnelman koko vierasjoukkoon.

Pentti Pöyhönen

Tampere

Kuvia Kallaveden

*Äidin ja
tyttären duetto*

*Marja-Leena
Kaukonen ja
Ulla
Savolainen*

*Musiikkia ruokailun yhteydessä Ulla Käppi ja
huuliharppu*

*Esittelyssä Heimo (1.vas) ja Anja (2.vas) Janhonen
jälkipolvineen*

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Kesä ja siihen kuuluva sukuseuran kesätapaaminen ovat tältä vuodelta jo historiaa. Hauskoja muistoja jäi kummastakin mieleen. Tämä vuosi toi selkeästi esiin sen, että suvussamme on huomattava määrä lahjakkuutta. Tulokset näkyvät ja kuuluvat kirjallisina tuotteina, valokuvina ja musiikkina. Jatketaan vain samaan malliin eikä kätketä kynttilää vakan alle.

Lehtemme tämä numero koostuu esimerkeistä, miten suvun tietoja ja historiaa voi kerätä eri muodoissaan. Näitä kirjoituksia on vielä seuraavassakin lehdessä. Artikkelit on tarkoitettu inspiroimaan jäseniä toimintaan siten, että turha ujous jäisi kokonaan pois. Mottona voisi olla sanonta: "Kun toimeen tartutaan". Arvelen suurimmaksi vastustajaksemme sanaa "kiire", jonka taakse voi helposti vetäytyä. Kuitenkin tutkimalla vähän pintaa syvemmälle omaa sukuhistoriaansa, tai järjestämällä serkusten tapaamisia, kohtaa varmasti mielenkiintoisia asioita, vaikka ennen tuntemattomia serkkuja, kuten monille on käynyt.

Sukuseuran hallituksen syyskokouksessa päätettiin ehdollisesti, että seuran tähän mennessä julkaistut lehdet koottaisiin yksiin kansiin, mikäli kustannukset saataisiin kohtuullisiksi. Tämä ehto on täyttynyt ja tähän saakka ilmestyneet lehdet julkaistaan CD-levynä viimeistään ensi kevätkauden aikana. Näin taataan myös niille jäsenille, jotka ovat tulleet mukaan matkan varrella, mahdollisuus tutustua toimintaan, artikkeleihin ja tehtyihin tutkimuksiin seuran historian alusta lähtien. Ehkä tämäkin toiminnan muoto antaa virikkeitä jäsenistölle suvun tutkimiseen ja tapaamisten järjestämiseen.

Pentti Pöyhönen

Puheenjohtaja

KEURUUN JANHOSET

Kun jäin eläkkeelle vuonna 1985, aloin kiinnostua sukututkimuksesta. Olin kuulunut keuruulaisen Murtomäen sukuyhdistyksen johtokuntaan. Mainitun sukuyhdistyksen kokouksissa alettiin puuhata uuden sukukirjan tekemistä, joka valmistuikin kesällä 2005. Ensimmäinen sukukirja oli valmistunut jo vuonna 1947, silloin oli myös perustettu sukuyhdistys ja pidetty ensimmäinen sukujuhla.. Mielessäni alkoi kypsyä suunnitelma, että myös Keuruun Janhosista pitäisi tehdä sukuselvitys.

Kuulun Keuruun Murtomäen sukuun isäni puolelta. Isäni puolestaan kuului Arppe-sukuun, jota on selvitetty laajasti Bergholmin toimittamassa sukukirjassa. Tässäkin sukukirjassa on yleensä seurattu miespuolista linjaa. Murtomäen sukukirjassa oli otettu lähtökohdaksi seitsemän tytärtä ja heidän jälkeläisensä. Tämä johtui siitä, että sisarusarjan vanhin poika oli jo varhain kuollut.

Minua alkoi yhä enemmän kiinnostaa äitini puoleinen Janhosten suku, jota ei Keuruulla oltu tutkittu lainkaan. Iäkäs tätini oli kertonut minulle perimätietoa, että Janhosten talon esi-isä olisi ollut ruotsalainen sotamies, joka tuntui vähän oudolta keskellä Suomen saloseutua. Jotta pääsisin luotettavasti tutkimaan sukuani, kävin Turussa sukututkija Matti J Kankaanpään pitämän sukututkimuskurssin ja vuoden kuluttua vielä jatkokurssin. Kotipaikkakunnallani Äänekoskella oli paikallinen kotiseutuyhdistys organisoimut kirjaston tiloihin tutkijanhuoneen, jossa olivat lukulaitteet mikrofilmeille ja mikrokorteille. Siellä oli myös rullia, kortteja ja kirjallisuutta. Paikkakunnalla oli myös taitava sukututkija ja vanhan ruotsin taitaja Nils Gustafsson, joka tarvittaessa tarjosi mielellään apuaan.

Niinpä aloin selvittää Keuruun Janhosten sukutaustoja. Sattui myös sellainen onnenpotku, että edesmennyt Janhusten-Janhosten sukututkija Jorma Janhunen oli kuullut Keuruun Janhosista ja oli käynyt Uudessakaarlepyyssä ottamassa

selvää siellä eläneestä Kalle Kallenpoika Janhosesta. Jorma vieraili sittemmin Keuruulla iäkkään tätini luona ja antoi hänelle tutkimustietojaan, jotka olivat minulle hyvä vertailukohta. Keuruun vanhoja kirkonkirjoja seuraamalla olin päässyt myös Uuteenkaarlepyyhyn jäljittäessäni Keuruulle tullutta ruotusotamies Kalle Kallenpoika Janhosta. Sotilasrullia tutkimalla sain selville, että hän oli tullut Joroisista Uuteenkaarlepyyhyn noin vuonna 1732. Viimeinen rippikirjamerkintä on Joroisista 2.1.1732 ja seuraava löytyy s o t a m i e h e k s i p e s t a u t u n e e n a Uudessakaarlepyyssä vuonna 1734. Kalle Kallenpoika Janhosen kastepäiväksi on Igi-kortistossa merkitty 5.4.1708, sotilasrullassa syntymäajaksi huhtikuu 1712 ja Keuruun rippikirjassa epäselvästi vuosi 1700. Tuon ajan syntymäpäivissä on epätarkkuuksia etenkin silloin, kun henkilö muuttaa kotoaan tai pestautuu sotamieheksi. Uudenkaarlepyyn kirkonkirjoista löytyi tieto, että Joroisten pitäjältä kotoisin oleva Kalle Kallenpoika Janhoin oli vihitty 30.11.1733 piika Anna Matintyttären kanssa. Heille syntyi yhteensä 13 lasta, joista vain muutama poika oli ehkä jäänyt henkiin. Anna kuoli 14.4.1762. Kalle palveli Pohjanmaan Jalkaväkirykmentissä täydet 30 vuotta ja sai erottuaan eläkkeen.

Keuruulle, tarkemmin Multian Tarhapään Uuranniemeen, Kallen toi nuori vaimo Vappu (Vallborg) Tuomaantytär Uura (s.9.5.1741). Vappu oli mennyt vuonna 1757 Uuteenkaarlepyyhyn ja hänet oli vihitty ruotuarmeijasta eronneen Kallen kanssa 16.10.1763. Uuranniemeen perhe saapui vuonna 1764, mukana oli myös aikaisemmasta avioliitosta poika Lauri, jonka myöhempiä vaiheita ei ole pystytty selvittämään. Kalle kuoli matkallaan Munsalassa (Uudenkaarlepyyn maalaiskunta) 14.3.1784.

Keuruun Janhoset jatkuu

Kalle Kallenpoika Janhoin'in ja Vappu Tuomaantytär Uuran jälkeläiset muodostavat Keuruun Janhosten sukuhaaran.. Heidän tyttärensä Anna (s 1.6.1767) muutti miehensä Yrjö Juhonpoika Mäenpään kanssa vuonna 1790 Keuruun Suojärven kylän Janhoseen, joka esiintyi aluksi nimillä Löytölampi, Löytylampi, Löyttylampi ja Löytty. Sama suku omistaa edelleen osaa vanhasta Janhosen tilasta. Maatilasukuviirissä on Janhosen tilan perustamisvuodeksi merkitty 1730. Kallen ja Annan poika Kustaa Kallenpoika Janhonen (s 4.3.1770) avioitui Margareta Juhontytär Mäenpään kanssa ja heidän jälkeläisiään on etupäässä Multialla, myös ähtäriläisen Kolunsaran sukukirjasta heitä löytyy. Janhosen tila jaettiin neljän tyttären kesken 1930-luvulla. Näiden tyttären jälkeläiset ovat lohkotilojen omistajia. Päätaloa hallitsee nykyisin oikeustieteen tohtori Timo Esko, viereistä tilaa eli Löytylampia Sirja Esko ja Lehtisaari-nimistä tilaa Erkki Ohra-aho (artikkelin kirjoittaja). Keuruun Janhosista on tallennettu sukutietoa kesällä 2005 ilmestyneessä sukukirjassa "Keuruulaisen Lankkuan suvun YLÄ-JOUHTIMÄEN sukuhaaran jälkeläisiä".

Myös Keuruun Janhosia meni suuren muuttoaallon aikana USA:han ja osa heistä tuli takaisin Itä-Karjalaan ja taas takaisin USA:han. Nytemmin näitäkin sukuhaaroja on löydetty, vaihdettu tietoja kirjeitse ja tavattukin. Ilman sukututkimusharrastustani näitä Amerikan sukulaisia olisi tuskin koskaan löytynyt. Kuinkahan paljon esim. Joroisten Janhosten sukua on USA:ssa. Kun kaikki palaset loksahavat kohdalleen, voi kohdata merkittäviä elämän kohtaloita ja tapahtumia.

Sukututkimuksen tekeminen on aikaa vievää ja vaivalloistakin puuhaa. Lisäksi pitää olla tarkka, ettei eksy väärille jäljille. Tiedot on tarkistettava eikä voi olettaa, että näin saattaisi olla. Lähteet tulisi merkitä tarkoin ja olisi hyvä, jos joku toinen asioista tietävä tarkistaisi tiedot.

Lopuksi voisin todeta, että sukututkimuksen työsaarna on loputon. Itse kukin kuulumme moneen eri sukuun. Mielestäni ainakin isän ja äidin suvuista pitäisi olla selvillä. Kun mennään isovanhempiin ja heidän sukuihinsa, laajenee tutkimus jo ratkaisevasti. Nykypolvia on alkanut kiinnostaa entistä enemmän juurien etsiminen, alan harrastajien määrä lisääntyy jatkuvasti. Tietokoneen ja sukuohjelmien käyttö helpottaa työtä huomattavasti.

Erkki Ohra-aho

Äänekoski

*Keuruun Suojärvenkylän Janhonen noin
vuona 1900*

Myytäväenä

Sukuseuralla on myynnissä:

◆ Sukukirja	30 EUR
◆ Kalle Aataminpoika Janhonen Ja hänen perillisensä	16 EUR
◆ Pöytäviiri	25 EUR
◆ T-paita (L-koko loppu)	6 EUR

Lisäksi veloitetaan postituskulut.

Tilaukset Tapio Janhoselta.

POIMINTOJA VILJO JANHUSEN KIRJASTA KOTOA JA KYLÄLTÄ

Näin Viljo kertoo suvustaan:

”Syntymäkotimme nimi Maavedellä oli Puljula. Elimme siellä vuoteen 1945 saakka. Isä oli Enso-Gutzeit Oy:n tilanhoitajana vuodesta noin 1922-23 vuoteen 1945, jolloin siirtyi eläkkeelle. Perheeseen syntyi 4 poikaa: Otto, Pauli, Matti ja Viljo. Otto kuoli 2 viikon ikäisenä. Isä oli syntynyt Joroisten Maavedellä, Juhanalan tilalla kirkonkirjojen mukaan: Kaarlo Wilhelm 3.6.1882 ja kuoli 20.11.1952. Äiti Eveliina oli syntynyt Virtasalmella 19.3.1893 ja kuoli Joroisten vanhainkodissa 3.3.1978. Isäni esivanhemmat ovat nyt olevien tietojen mukaan muuttaneet synnynsijoilleen Kiekalta noin vuosien 1750-1800 välillä.”

Viljo

Nuorten harrastuksista Viljo kertoo seuraavasti

”Onkireissut ovat hyvin säilyneet mielessä. Niitä tehtiin Pärnäsen lammille ja myöhemmin myös Sysmän järvelle. Ongelle lähdön valmisteluihin kuului matojen etsintä. Se olikin tapaus sinänsä, eli sellaista ”kylmäharjoittelua”. Parhaita matopaikkoja oli saunan viemärin läheisyys ja riihen luona sijainneet maatuneet olkikasat.

Onkireissuilla Pärnäsen lammille olivat usein mukana veljeni Matti sekä usein Ikosen ja Pöntisen poikia. Yleensä ongen vavat otettiin rantametsästä, joko ohuista näreistä tai koivuista. Siimat, koukut ja kohot olivat omia tekoja.

Eipä juuri ollut kenkiä jalassa, pehmeässä sammalistossa jalat upposivat ja varpaidenvälistä puski vettä. Silloin 6-10 vuoden vanhoina ei kesäisin juuri kenkiä pidetty. Jalat olivat syksyllä liian ja auringon ahavoimat, eikä ne puhdistuneet 1-2 saunassa käynnin jälkeenkään. Talven aikana jalat sitten palautuivat entiselleen. Lampia oli Janhusten salopalstalla kaikkiaan 3. Lammet olivat nimeltään Iso-Pärnänen, Pieni Pärnänen ja

Ahvenlampi. Ne sijaitsivat Puukkolasta Sysvänsiin menevän tien varrella. Lampiloissa oli pientä ahventa ja särkeä. Joskus tuli pyydyksistä myös haukea.

Sysmän järvi sijaitsi kotoamme 2-3 km:n päässä. Täällä kävimme kylän poikien kanssa. Ikosen pojat, Utraisen pojat ja Pöntisen pojat, en ihan kaikkia muistakaan. Porukoita oli useitakin saman aikaisesti, valikoituen ikäkausittain.

Tavallisesti lähdettiin lauantai-iltapäivällä.

Ensiksi soudettiin yöpymissaareen ja tehtiin laavukatos yösijaa varten. Yöpymissaaret olivat Kaionsaari ja Kalmansaari. Muuten tuo Kalmansaari kertomusten mukaan oli ollut aikoinaan vainajien leposija. Siitä kertoo nimikin.

Kun yösiijat oli valmisteltu lähdettiin ongelle, sillä ilta-aika oli parasta onginta-aikaa. Kaloja tuli yleensä runsaasti, kelle enemmän kelle vähemmän.

Kun onginta lopetettiin mentiin saareen. Saareissa siivottiin kaloja ja sen jälkeen suolattiin. Otettiin leppäkepit ja kalat halstrattiin. Kotoa tuotujen ruisleivästä tehtyjen eväiden kanssa kalat todella maistuivat.

Sitten olikin jo levolle menon aika. Laavun alle koottiin yleensä lehtipuiden oksia. Laavun eteen sytytettiin nuotio ja siihen nuoret luomukasvatuksen saaneet pulskat pojat ilma keskaria nukahtivat.”

Pesäpalloharrastus Maavedellä

”Pesäpallo oli suosituin joukkuepelimuoto Maaveden nuorilla 1930-1940-luvuilla. Sitä pelattiin yleensä Leväsen kentällä, joka sijaitsi Tuomas Leväsen talon takana. Olihan se suhteellisen tasainen kenttä.

Allekirjoittanut aloitti Leväsen kentällä ”affäärihommat”. Siihen aikaan Joroisissa sijaitsi Leskisen virvoitusjuomatehdas.

Poimintoja Viljo Janhusen kirjasta Kotoa ja kylältä jatkuu

Ajattelin, että jos tilaisi sieltä juomia ja rupeaisi niitä myymään pelipaikoilla. Niin sitten kävi, että otin yhteyttä Leskiselälle ostaakseni limonaadeja. Kyllähän ne vähän uteli, että mihin poika noinkin monta koria juomia meinasi käyttää. Asia kuitenkin selvisi ja kaupat tehtiin. En kuitenkaan pystynyt maksamaan niitä käteisellä, koska summa oli kuitenkin nuorelle pojalle huomattava. Sainkin niin kauan maksuaikaa, kun juomat oli myyty. Juomat myytiin pääasiassa Leväsen kentän laidalla ja taisin olla joissakin urheilukilpailuissa kärryineni. Parina kesänä kauppaa tein ja jossakin vaiheessa Leskiseltä tarjottiin juomia myyntiin. Juomien kuljetukseen sain luvan osuuskaupan käsikärryihin. Äijön Ilmari oli muuten ensimmäinen työnantajani liike-elämässä.”

Seuraavassa Viljo kertoo Maaveden nuorisoseuratoiminnasta

” Nuorisoseuratoiminta, varsinkin sodan jälkeen oli Maavedellä vilkasta. Pääpaino toiminnassa oli näytelmätoimintaa, kansantanhuja, voimistelua, lausuntaa ja kuorotoimintaa. Monet olivat ne palkintosijat mitä seuran joukkueet saivat eri lajeissaan. Varsinkin näytelmäharrastus ja tanhut olivat vahvoja alueita.

Nuorisoseura oli Maavedelle perustettu jo 1920-luvulla. Kirjoittajan tietämyksen mukaan aktiivisin seuratoiminnan vetäjä oli Ilmari Äijö. Tulisieluisena nuorena miehenä aikoinaan Maavedelle tullut Äijö oli perustamassa seuraa. Olettamukseni on että Äijö tuli Pohjanmaalta, missä nuorisoseuratoiminta oli jo alkanut. Koska Ilmari oli ensimmäinen työnantajani, jouduin hänen jaksamistaan ja innostumistaan seuraamaan läheltä. Ei varmaankaan ollut montakaan iltaa, mitkä hän ehti viettää kotona. Hän oli säästämässä kansantanhuja, oli vetämässä näytelmäharjoituksia.

Käytännöllisesti sanoen hän oli mukana koko alueella.

Vuosittainen suuri voimannäytös oli Marianpäivän juhlat. Marian-päivähän oli maaliskuun loppupuolella. Nämä olivat perinteinen tapahtuma, jota vietettiin joka vuosi. Juhlat keskittyivät viikon lopulle, jotka alkoivat jo perjantaina. Ne olivat samalla Pieksämäen Nuorisoseurapiirin talvipäivät. Juhlissa oli erilaisia kulttuuri- ja urheilutapahtumia. Oli näytelmä-, kansantantu- ja lausuntakilpailuja.

Urheilutapahtumien pääpaino oli hiihtokilpailuissa sekä miehille että naisille. Koska kilpailut olivat piiritasolta, oli osanottajia myös paljon. Näytelmä- sekä tanhukilpailuihin otti osaa 5-10 joukkuetta. Hiihtokilpailussa osanottajia oli useita kymmeniä. Koska osanottajia tuli koko nuorisoseurapiirin alueelta, oli kaikki mahdolliset majoitustilat käytössä. Iltama- ja päivätilaisuuksia oli perjantaista sunnuntaihin. Suurimmat yleisömäärät olivat iltaisin lauantaina ja sunnuntaina. Yleisöä oli parhaimmillaan 300-400. Kaikki istuin- ja seisomapaikat oli eteistä myöten käytössä.

Kesällä oli nuorisoseuran kesäjuhlat, jotka olivat jatkuneet perinteenä, aina seuran alkuajoista lähtien. Päivällä suoritettiin urheilukilpailut, joissa lajeina olivat 3-ottelu ja jokin matka juoksukilpailuna. Tietysti asiaan kuului hevosenkengän heitto ja tikkakilpailu. Urheilusta muistan Janhusen Paulin, joka oli lahjakas hyppylajeissa. Useita palkintoja tulikin vuosien saatossa.”

Pauli, Matti ja Viljo Puljulan talon päädyssä taustalla äiti Elina

Kauppamuistoja. Viljo oli Keski-Savon Osuusliikkeen Maaveden myymälässä myymälänhoitajana

”Myymälä oli pienoistavaratalo polkupyörineen, matkalaukkuineen ym. Allekirjoittanut oli ko. myymälässä 7 vuotta. Tämän jälkeen siirryin Kouvolaan.

Siihen aikaan yleisin kulkuneuvo, jolla kauppaan tultiin, oli hevonen. Tietysti myös jalkaisin ja pyörällä kuljettiin. Talvella oli ns. ykkösreki ja kesällä kottikärrit ja myöhemmin myös kumipyöräkärrit hevosen perässä. Hevospuomi oli tärkeä varuste kaupan pihassa siihen aikaan. Yhtä aikaa saattoi puomissa olla kymmenenkin hevosta. Kauppamatka kesti myös kauemmin kuin nykyaikana. Isännät saattoivat istua kaupassa puoli päivää, jonka aikana asiat laitettiin järjestykseen.”

Viljon veli Matti muistelee

”Maineikas oli Maaveden sotilaspoikien voimistelujoukkue, jota valmensi ja ohjasi Onni E. Kosonen. Harjoituksia oli jatkuvasti koululla ja seurantalolla. Voimisteli joita oli runsaasti. Merkittäviin saavutuksiin kohosi 1-joukkue, joka harjoitteli sotilaspoikapiirin päällikön luutnantti Kauko Juntusen ohjauksessa. Armeijan litteroilla matkustettiin Äänislinnan pikajunalla Savonlinnaan. Harjoitukset olivat Olavinlinnassa.

Saavutimme sotilaspoikien joukkuevoimistelun Suomen mestaruuden kesällä 1944. Voittajajoukkueessa voimisteli silloin Pentti Sievänen, Pentti Silvasti Matti Janhunen ja Tauno Levänen.”

Vanhin veljeksistä Pauli kertoo

”Olin yläkoulussa, Maaveden koulussahan oli ylä- ja alakoulu, kun opettaja Kotiaho oli järjestänyt Aavasaksan matkan meille koululaisille. Matkahan oli pitkä sen ajan mittapuun mukaan laskien.

Varmasti matka olisi ollut mielenkiintoinen ja jännä. Melkein kaikki oppilaat olivatkin sinne lähdössä, mutta minä sanoin Kotiaholle, että minä

en lähde sinne, vaan menen tukinuittoon. Opettaja kummasteli asiaa, kävi kotonakin puhumassa matkan puolesta. Isä oli sitä mieltä, että jos poika ei lähde, niin olkoon lähtemättä. Niin minä sitten päätin, että en lähde Aavasaksalle, vaan lähden tukinuittoon. Ikäähän tuolloin oli 10-12 vuotta. Tukinuitto oli minulle siihen aikaan niin tärkeä, että ohitti kaikki muut menot.”

Pauli (vas), Matti ja Viljo 1950—luvun loppupuolella

Näitä muutamia otteita Ville-sedän kirjasta kokosi Matti-Pekka Janhunen

Karhula

SUKUTAPAAMINEN ”MATTI JANHUNEN 100 VUOTTA”

Kesäkuussa 2004 tuli kuluneeksi sata vuotta isäni Matti Janhusen syntymästä.

Isäni oli oman ammattialansa - rakennusinsinööri ja suomalaisen betonielementtialan - uranuurtaja ja innovaattori. Päätimme perhepiirissä järjestää laajemmallekin suvulle sellaisen tilaisuuden, missä kerrottaisiin tarkemmin Matti Janhusen perhe- ja ammattihistoriasta.

Matti Janhunen perusti Suomeen ensimmäisen betonielementtitehtaan 1950-luvulla. Tehtaassa aloitettiin sittemmin ensimmäisenä myös suuremman kantavuuden omaavien jännitettyjen betonirakenteiden valmistus. Matti Janhusen ja hänen rakentajaperheensä toiminnasta kerrotaan tarkemmin sukuseuramme lehden numerossa 21 marraskuulta 1999. Isäni oli syntynyt Kotkan Sunilassa vuonna 1904, ja muistelutilaisuus järjestettiin kesäkuussa 2004.

Perheen kesäasunnolle järjestettyyn tapaamiseen koottiin valokuvanäyttely, johon sisältyi perhehistoriaa, ammattihistoriaa ja monenlaista muistelua perheen ja suvun varhaisemmilta ajoilta. Valokuvat olivat vanhoista valokuvista digitaalikopioituja ja A3-kokoon tulostettuja kollaaseja, jotka ripustettiin seinälle pitkään näyttelyryviin. Kokoelman yhteismitta taisi olla noin kaksitoista metriä, ja siihen sisältyi yhteensä satakunta valokuvaa.

Tilaisuuteen kutsuttiin Matti Janhusen jälkeläisiä ja heidän perheitään kolmen sukupolven verran. Osallistujia oli nelisenkymmentä henkeä, nuorimmat heistä vuoden ikäisiä.

Tapaamisen osanottajille tarjottiin päivällinen. Omassa puheenvuorossani kerroin Matti Janhusen elämänvaiheista ja perhehistoriasta. Ruokailun jälkeen siirryttiin ulkosalle kesäisiin harrastuksiin, muun muassa suuren suosion saavuttaneen Mölkkypelin pariin.

*Henri Janhunen
Helsinki*

Matti Janhusen jälkipolvi päivällispöydässä

LASTEN ASIALLA

Sinikka Koskinen (os Janhunen) teki todeksi sen, mistä oli jo kauan haaveillut. Elämäntyö lasten parissa ja omaan lapsuuteen liittyvät menetykset purkautuivat kirjoittamiseen. Monien vaiheiden jälkeen syntyi kirja: pieni, kaunis, lämminhenkinen ja elämänmakuinen.

Kirjassaan **Lintuja vai enkeleitä** Sinikka Koskinen kuvaa pienen koulutyttönsä raskasta elämänvaihetta. Saara-tyttö joutuu veljensä kanssa isän kuoleman jälkeen lukuvuoden ajaksi lastenkotiin, koska oman äidin voimat eivät riitä lasten huoltamiseen. Lastenkotia, sen lainalaisuuksia ja ihmissuhteita kuvataan pienen tytön silmin. Samalla lukijalle tarkentuu sodan jälkeisen ajan ulkoisesti ja henkisesti ankara maailma. Kirja on myös kasvu- ja selviytymistarina. Vahva luottamus oikeudenmukaisuuden voittoon ja lapsenusko Taivaan Isään auttavat Saaran vaikeidenkin vaiheiden läpi.

Sinikka Koskinen kirja ilmestyi Karas-Sanan kustantamana tänä vuonna juuri äitienpäiväksi. Se oli ehdolla myös vuoden kymmenen parhaan kristillisen kirjan joukkoon.

Sinikka Koskinen on aktiivisesti mukana Saarijärven kansalaisopiston Me kirjoitamme -piirissä. Piiri julkaisi syksyllä 2004 oman antologian **Kysy tietä tarinalta**. Tässä antologiassa on myös Sinikka Koskinen novelleja ja satuja.

Tuulikki Poser-Hirvi

Me kirjoitamme -piirin ohjaaja

SUKUPUUMME IRRALLISET OKSAT

Kun Janhusten ja Janhosten sukupuuta 1990-luvulla alettiin koota, jäi yhtenäisten sukulinjojen ulkopuolelle kourallinen ”oksia”, joita ei kyetty ymppäämään syntyneeseen puuhun. Perhetietojen keruun ja kirkonkirjojen tutkimisen yhteydessä esille tulleet sukuhaarat ja henkilöt löytyvät sukukirjamme lopusta sivuilta 188 – 201. Lisäksi on kirjan ulkopuolelta tiedossa sukuhaaroja, jotka eivät löydä vanhinta tietämäänsä suvun jäsentä sukukirjamme sivuilta.

Sukukirja

Sukukirjaa kootessaan Jarmo Ahlstrandilla oli tavoitteena koota kirjaan kaikki ennen vuotta 1850 syntyneet Janhuset ja Janhoset. Kirkkolain mukaan vapaasti käytettävissä ovat yli 100 vuotta vanhat tiedot ja 1940-luvulla mormonien aloittama kirkonkirjojen mikrofilmaus ulottui siten noin 1850-60-luvuille useimpien seurakuntien kohdalla. Tämän vuoksi sukukirjaa kootessa uudempien tietojen keruu oli ensisijaisesti suvunjäseniltä saatujen tietojen varassa.

Tästä on seurannut kiusallinen katkos joidenkin kohdalla, kun 1800-luvun jälkipuoliskon kirkonkirjat eivät ole olleet käytettävissä eikä uuden polven tieto esivanhemmista kannan riittävän pitkälle. Lisäksi muuttoliike maalta kaupunkeihin tilattoman väestön osalta sekä siirtolaisuus ulkomaille työn ja paremman elämän toivossa lisäantyi kasvavalla vauhdilla 1800-luvun lopulla. Tämä sekoittaa sukututkijan ”pakkaa” entisestään muutaman pitäjän alueelta ympäri Suomea ja maailmaa juuri samaan aikaan kun kirkonkirjojen julkisuuskin päättyy.

Etsi puuttuva lenkki!

Irrallisten sukulinjojen osalta on yhteyden saaminen sukupuuhun mahdollista suhteellisen yksinkertaisesti. Kaikki tavat vaativat hieman vaivaa, mutta yhteys voi olla yhden puuttuvan tiedon päässä!

Sukuselvitys mummon piirongin laatikosta...

Koska perunkirjoitusta varten on aina hankittava virkatodistus, kannattaa ensiksi miettiä vuosikymmeniäkin sitten kuolleiden sukulaisten perunkirjoituksia. Kertyneet virkatodistusniput voivat vielä olla tallessa mummon piirongin laatikossa tai pölyttymässä pesää hoitaneen vinttikomerossa. Parhaimmillaan tai pahimmillaan näissä selvityksissä on jouduttu etenemään aina 1800-luvulle asti. Valmista materiaalia voi siis olla lähempänäkin kuin ensin osaat kuvitella.

Vanhoista suvun raamatuista voi myös olla apua. Niiden alkuunhan on jo 1800-luvulla ollut tapana merkitä perheenjäsenet syntymä- ja kuolinaikoinen sekä mahdollisesti muita tärkeitä perhetapahtumia. Minne joutuivatkaan siis vaarin kirjat?

... tai kirkkoherranvirastosta.

Jos valmista materiaalia ei suvun keskuudesta löydy, voit tilata kirkkoherranvirastosta tai maistraatista valmiin virkatodistuksen/sukuselvityksen. Selvitä ensin kuka on vanhin sukuhaarasi varmasti nimeltä ja syntymäajalta tunnettu henkilö. Jos syntymäpaikka ei ole selvillä, kannattaa tutkimus suunnata sen seurakunnan suuntaan, jonka alueella henkilö kuoli. Esivanhempi on voinut muuttaa useita kertoja työn ja opinsaannin perässä ja tarvitaan ehkä useampia selvityksiä eri seurakunnista. Muutto muutolta taakse päin kerää purkaen päästään lopulta kuitenkin sukupuuhun kiinni.

Tällaista työtä helpottaa nyt esimerkiksi Etelä-Savon (Anttola, Haukivuori, Hirvensalmi, Juva, Kangasniemi, Mikkelin maaseurakunta, Mikkelin tuomiokirkkoseurakunta, Mäntyharju, Pertunmaa, Ristiina ja Suomenniemi) seurakuntien perustama yhteinen keskusrekisteri, joka on aloittanut toimintansa lokakuun alussa. Yhdestä palvelunumerosta 015-340 200 voi tilata kaikkien siihen kuuluvien jäsen seurakuntien jäsenten virkatodistuksia ja sukuselvityksiä kirkonkirjoista.

SUKUPUUMME IRRALLISET OKSAT jatkuu

Pelkkä virkatodistus ei maksa paljon: Henkilöä sekä hänen aviopuolisoaan ja lapsiaan koskevia tietoja sisältävän maksullisen virkatodistuksen hinta on 3,35 € ev.lut.seurakunnissa, 3,70 € maistraatissa. Mikäli mukaan tulee useampia sukupolvia, hinta on 3,35 €/sukupolvi seurakunnilla. Sukututkimusluonteisen sukuselvityksen laadinnasta seurakunnat veloittavat kuitenkin jo 21,85 € /tunti, mutta tällaisesta työstä kannattaa sopia jo tarkemmin, ettei hinta nouse kohtuuttomaksi. Toimitusaikakin voi olla pitkä.

Hiski-tietokanta nörteille

Jos haluat paneutua tutkimukseen itse, on tietokoneen ja nettiyhteyden omistajalla suora reitti kotoa kirkolle. Osoitteesta www.genealogia.fi/historia löytyy Hiski-tietokanta, johon pyritään tallentamaan kirkonkirjoista syntyneiden, vihittyjen, kuolleiden ja muuttaneiden luettelot. Työ tapahtuu vapaaehtoisuutena, joten aineisto on vielä puutteellista. Hyvällä tuurilla Hiskin avulla tutkimus etenee kuitenkin harppauksin. Koska tällä hetkellä julkista on kirkonkirjojen aineisto päiväkseen 31.12.1904 asti, ovat monet evankelis-luterilaiset seurakunnat viime vuosina kuvauttaneet kirkonkirjojansa 1800-luvun lopulta. Nettitutkimukseen löytyy varmaan apua suvun nuorisoltakin, jos omat tiedot ja taidot eivät riitä.

Perinteistä filmin kelausta arkistossa

Haastavinta, mutta ei ylivoimaista, on paneutua itse suoraan mikrofilmattuun kirkonarkistojen materiaaliin. Tallennusmediakin on nyt toinen. Uusi materiaali kuvataan mikrokorteille, jotka ovat nopeampia ja helpompia käyttää kuin työläästi pyöritettävät ja väliin kuluneet filmit. Jo mikrofilmattua materiaaliakin on siirretty korteille.

Vuoden 1859 kieliasetuksen jälkeen kirkonkirjat alkavat muuttua suomenkielisiksi, siististi kaunokirjoitetuiksi teoksiksi. Niistä esivanhempien etsiminen käy helposti s u k u t u t k i m u k s e e n s u u r e m m i n perehtymättömältäkin. Syntyneet, kuolleet ja

vihityt (kuten näitä lyhyesti nimitetään) pitävät nimensä mukaisesti sisällään luettelon aikajärjestyksessä k.o. tapahtumista. Rippikirjassa on kontrolloitu kylittäin seurakuntalaisten ripillä käynti ja kirkonoppien tuntemus. Rippikirjaa kannattaa lähteä selaamaan vasta kun esimerkiksi syntyneiden luettelosta on löytynyt tieto kylästä, jossa vanhemmat ovat lapsen syntyessä asuneet. 1800-luvun lopulla rippikirjat ovat näet jo moni sata sivuisia teoksia ja saman nimisiä henkilöitäkin voi samassa pitäjässä asua useita.

Mikrofilmit ja kortit löytyvät maakunta-arkistoista, maakuntakirjastoista ja useista kunnallisista kirjastoista. Näissä on käytettävissä arkiston alueen tai kirjaston paikkakunnan kirkonkirjat, mutta materiaalia voi tilata tarpeen mukaan ympäri Suomea ja tilausmaksut ovat vain muutamia euroja.

Itse tutkiminen on maksutonta, aika vain on usein varattava etukäteen lukulaitteelle. Virkailijat auttavat laitteiden käytössä ja esittelevät materiaaliluettelot ja filmivarastot. Tämä tutkimustapa vaatii usein aikaa, mutta toisaalta merkintöjä selatessa saat paljon läheisemmän tuntuman siihen, miten esivanhemman elämä kulki ja mitä pitäjän asukkaille tapahtui, kuin mitä valmis selvitys voi antaa.

Ota yhteyttä sukuseuraan kun uutta tietoa löytyy

Sukuseuran lehdessä julkaistaan jatkossa selvinneitä sukuhaaroja ja täydennyksiä sukukirjaamme. Selvityksiä voi toimittaa

Soile Janhuselle tai muille seuran hallituksen jäsenille

Soile Janhunen

Tervapurontie

275500 NURMES

(013) 432 084

soile.janhunen@oyk.fi

Janhusten ja Janhosten sukuseura ry.

Sukuseuran kesätapaaminen

Sukuseuran kesätapaaminen järjestettiin 18.6.2005
Kallaveden rannalla.

Hallituksen syyskokous

Hallitus päätti seuraavan sukulehden aihepiirit.
Päätettiin jatkaa selvitystyötä sukulehtien siirrosta CD-
levylle.

Apuraha

Sukuseuran hallitus on päättänyt myöntää suku-
tutkimuksiin apurahoja. Hallitukselle osoitetut
perustellut hakemukset voi lähettää puheenjohta-
jan osoitteeseen.

Janhusten ja Janhosten sukuseura ry:n hallitus

Jäsenmaksu

Tämän lehden välissä on vuo-tui-sen jäsenmaksun
pankkisiirtolomake niille, jotka ovat unohtaneet asian
kevääällä. Jäsenmaksun suoritus varmistaa sukulehden
jakelun myös jatkossa. Epäselvissä tapauksissa ota
yhteys rahastonhoitaja Tapio Janhoseen. Jäsenmaksu
on 10 euroa.

Osoite on tärkeä: Jos osoitteesi on muuttunut tai
lehtemme tulee virheellisellä osoitteella, ilmoita siitä
rahastonhoitaja Tapio Janhoselle, joka ylläpitää
jäsenrekisteriä.

**Jos muutat, muista osoitteenmuutos myös
sukuseuralle!**

Sukuseuran kotisivu

Sukuseuran kotisivun osoite on:

www.janhunen-janhonen.com

Sukulehti on myös luettavissa kotisivuilla ja avautuu
seuraavasti:

User name (käyttäjänimi) = jäsen

Password (salasana) = suku

Hallituksen jäsenten yhteystiedot

Pentti Pöyhönen, puheenjohtaja
Simolankatu 44, 33270 TAMPERE
☎ (03) 344 1888 K. GSM 0400-634767
Email: pentti.poyhonen@elisanet.fi

Soile Janhunen, varapuheenjohtaja
Tervapurontie 2, 75500 NURMES
☎ (013) 432 084 k.
Email: soile.janhunen@oyk.fi

Henri Janhunen, sihteeri
Alkutie 44 D, 00660 HELSINKI
☎ (09) 724 3439 k. GSM 0500-504 800
Email: henri.janhunen@janhuset.net

Tapio Janhonen, rahastonhoitaja
Häppäläntie 84, 41490 NIEMISJÄRVI
☎ (014) 845 407 K. GSM 040-865 1759
Email: tapio.janhonen@reppu.net

Tauno Janhonen
Kallioportti 24, 05200 RAJAMÄKI
☎ (09) 290 1612 k. GSM 040-513 1124
Email: tauno.jan@luukku.com

Tiina Kivelä
Lokintie 18 as 4, 40400 JYVÄSKYLÄ
☎ GSM 0400-736 842
Email: 33614@jypoly.fi

Matti-Pekka Janhunen
Mällinkatu 23, 48600 KARHULA
☎ (050) 264 778, GSN 040-767 2682
Email: mattipekka.janhunen@pp.inet.fi

Risto Janhonen
Nahkurinpiha 26, 02400 KIRKKONUMMI
☎ (09) 296 2780. GSM 050-497 7780
Email: risto.janhonen@elisanet.fi

Kaija Skog
Koronakuja 4 A8, 02210 ESPOO
☎ (09) 888 1388 k. GSM 040-510 0546
Email: kaija.skog@yle.fi

Julkaisija: Janhusten ja Janhosten sukuseura ry.
Toimituskunta: Pentti Pöyhönen (päätoimittaja),
Tauno Janhonen, Risto Janhonen . Lehdelle
tarkoitettu materiaali lähetetään toimituksen
osoitteella: Pentti Pöyhönen, Simolankatu 44, 33270
TAMPERE

* Painopaikka: NurmiPrint OY, Nurmijärvi *
* Taitto: Nana Abruquah *

c/o Pentti Pöyhönen,
Simolankatu 44, 33270
TAMPERE